

Sídlo II. správy Sboru národní bezpečnosti (SNB)

Budova Masarykovy koleje v Thákurově v ulici byla na konci 80. let sídlem II. správy SNB. Pod tímto názvem se skrývala kontrarozvědka Státní bezpečnosti (StB). Působnost měla celostátní a náplní její činnosti byla kontrašpionáž proti rozvědkám cizích zemí, ochrana ekonomiky státu a boj proti vnitřnímu nepříteli a ideologické diverzi. Z toho vyplývá, že smysl a cíl její činnosti byl jasný: udržet stávající politický systém.

Vnitřně se dělila na dvanáct odborů, a to podle zaměření: boj proti vnějšímu nepříteli prováděl 1.–4. odbor, ochranou ekonomiky se zabýval odbor 5.–8. a úkolem 9.–12. odboru byl boj proti vnitřnímu nepříteli.

II. správa SNB se aktivně podílela na přípravě zásahu proti studentské demonstraci 17. listopadu 1989 v Praze. V době přípravy manifestace podávala, ve spolupráci se Správou StB Praha, informace ÚV KSČ. Současně byl vypracován společný plán postupu jednotlivých bezpečnostních složek: Správy StB Praha, II. správy SNB a IV. správy SNB. Plán této spolupráce obsahoval sledování pohybu osob na předpokládané nepovolené trase demonstrace Albertov – Opletalova ulice. Podél předpokládané trasy pochodu byli rozmístěni příslušníci II. správy SNB monitorující pohyb demonstrantů. Zásahu na Národní třídě byl z II. správy SNB oddělení Mládež prokazatelně přítomen pouze major René Špringer, ale za jakým účelem zde vlastně byl, nevíme.

V budově v Thákurově ulici byl formálně zřízen štáb pro vyhodnocování informací o situaci. Vedení II. správy SNB nepřikládalo událostem na Národní třídě takový význam jako my dnes. Lze to dokumentovat na tom, že zástupce náčelníka II. správy SNB pro 9.–12. odbor (boj proti vnitřnímu nepříteli), podplukovník Miroslav Chovanec odcestoval ještě před zásahem z Prahy na Slovensko. Informace o průběhu demonstrace proto vyhodnocoval major Petr Žák, náčelník 10. odboru, který informoval náčelníka II. správy SNB plukovníka Karla Vykytěla o chystané účasti Alexandra Dubčeka na demonstraci. Ten následně informoval náčelníka StB generálporučíka Alojze Lorence, který nařídil jeho zadržení. A. Dubček byl mezitím nezávisle na tomto rozkazu již zatčen příslušníky II. správy SNB. V době samotného zásahu na Národní třídě panoval v budově II. správy SNB klid. Po jeho skončení byl pouze plk. Vykytěl informován, že zásah byl poněkud ostřejší, a proto osobně následující den dopoledne, 18. listopadu, informoval o této skutečnosti svého nadřízeného genpor. Lorence. Následně byl plk. Vykytělovi uložen úkol monitorovat situaci, shromažďovat informace a zdržet se aktivního zasahování II. správy SNB do probíhajícího vývoje. V posledním listopadovém týdnu roku 1989 vykonávali pracovníci kontrarozvědky monitorovací činnost probíhajících událostí.

Její existenci ukončil rozkaz federálního ministra vnitra Richarda Sachera z 15. února 1990. Poté byli příslušníci převedeni do zálohy pro nezařazené a podrobeni prověrkám. Až do tohoto data sídlila II. správa SNB v budově v Thákurově ulici. Po zrušení StB byla budova vrácena Českému vysokému učenému technickému a dnes slouží opět pod názvem Masarykova kolej studentům.

Pavel Bek

*Plán obrany budovy II. správy SNB v Thákurově ulici pro případ ozbrojeného konfliktu
(Zdroj: Archiv bezpečnostních složek)*